

samých hranicích komentáře a systému konfesního práva, aniž by mohlo plně vyhověti úkolu jednoho či druhého. Tak na př. nelze vhodně považovati určitou normu za církevní jen proto, že se v ní mluví o nedělním klidu. Chceme tím jen upozorniti na to, jakým těžkým problémem (autor sám jest si v předmluvě toho vědom) jest vhodný výběr látky pro komentář. Podle našeho názoru vhodnějším jest omeziti se při díle edičním pouze na zákony, které výhradně nebo alespoň převážně se týkají zvolené materie, vše ostatní patří nanejvýše do systematického výkladu. Po této stránce uspokojují oddíly III. 2. a dále IV. Zákony interkonfesijní, V. Zákony školské, VI. Předpisy o vedení matrik. Co autor uvádí na str. 1073 jako literaturu, jsou ve skutečnosti vesměs zákonné prameny. Dílo Bednářovo stane se jistě vítanou příručkou všem, kdo v církevních věcech pracují. —jkt—

Vilém Kloubek: Obecní zřízení (druhé přepracované a rozmnožené vydání. — Praha 1929, nákladem »Čsl. Kompas«, stran 1004. Cena 100 Kč neudána). — Obecní ústava patří nesporně do oněch oborů našeho zákonodárství, kde již pouhá edice zákonných textů znamená cennou pomůcku pro denní praxi. Není snad u nás materie, která by oplývala takovou bohatostí nejrůznějších novel, měnících přímo i nepřímý zákony dosavadní, jako právě oblast obecního zřízení. A rovněž není materie, která by byla tak »unifikována« jako obecní zřízení. Neměří než čtvero obecních zřízení platí totiž stále v naší republice. Dílo Kloubkovo, jehož první vydání vyšlo v r. 1922, překonávati musí proto neobvyklé obtíže již v samé otázce zjišťování zákonných textů, a zhošťuje se tohoto úkolu čestně. Vhodně volenou typografickou úpravou odlišuje autor, pokud jde o obecní zřízení české, moravské a slezské, předpisy, které z nich dosud platí, od předpisů zrušených. Za přednost považujeme, že i tyto předpisy zrušené autor zachovává, poněvadž mnohde bude věci výkladu, zda snad přece ještě něco i z míst zdánlivě zrušených neplatí. Tak na př. na rozdíl od autora se domníváme, že v příslušné změně platí dosud odst. 2. § 22 obecních zřízení čes., mor. a slez. a podobně o část § 23 o povolávání náhradníků. Cena díla spočívá však i v části komentářové, zachycující hojnou judikaturu. Pokud jde ovšem o judikaturu rakouskou, byla by na místě revise právě s hlediska spleti československých novel. Dílo Kloubkovo neomezuje se na pouhé obecní zřízení, nýbrž obsahuje i volební řád obecní, samosprávné zákony a nařízení finanční, zákony domovské, chudinské, zdravotní a j., pokud souvisí s činností obce, a proto nezbytně musí k němu sáhnouti každý, kdo s obecní samosprávou jakkoli přijde do styku. —jkt—

Dr. O. Klapka—Dr. J. Flögel: Gemeindeordnungen. (Liberec 1929. Stiepls Gesetz-Sammlung, stran 418.) — Jde o revidovaný a doplněný překlad původního českého vydání týchž autorů, známých v české samosprávné praxi. V zásadě sleduje dílo tytéž cíle, jako komentář Kloubkův, o němž referujeme na jiném místě, omezuje se však jen na nejzákladnější zákony obecní ústavy v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, totiž obecní zřízení a zákony finanční. České vydání zejména svým bohatým komentářem splnilo úspěšně své poslání a jest se proto nadíti, že i k německému překladu bude v povolaných kruzích s úspěchem saháno. —jkt—

Dr. Richard Bébr: Příspěvky k řešení otázky lékařských honorářů ve veřejných nemocnicích. Zvl. otisk z časopisu »Českosl. nemocnice« v Prostějově 1929. Stran 61, 8°. — Autor věnuje svoji studii otázce, zajímavější sice v meritu kruhy lékařské, která však po stránce právní úpravy jest ožehavou otázkou právní, event. zákonodárnou. Dr. Bébr vylicuje nejprve, na jaké právní bási spočívají lékařské honoráře nemocniční v jednotlivých zemích republiky a v Rakousku. Ohledně právní povahy lékařského honoráře uvádí autor důvody, mluvící pro poměr

soukromoprávní a upozorňuje vhodne na obtiže vzhledem k veřejno-právní povaze léčebného ústavu samého. Autor vytyčuje potřebu zákonodárné a jednotné úpravy těchto otázek pro celý stát a doporučuje princip, spočívající ve vybírání zvláštní přírážky k sázbám I. a II. třídy, jejíž část by byla rozvržena lékařům, jak provedeno jest v Rakousku.
—jkt—

Ulrich Stutz: Über das Verfahren bei der Nomination auf Bischofsstühle. — Sonderabdruck aus den Sitzungsberichten der preussischen Akademie d. Wissenschaften. Phil.-Hist. Kl. 1928. XX. Berlin RM. 2. — Nie náhodou zvolil si majster dejin práva cirkevného za predmet svojej najnovšej štúdie nominačné právo na stolce biskupské. Autor spisu: »Der neueste Stand des deutschen Bischofswahlrechtes« (Kirchenrechtliche Abhandlungen, Heft 58, Stuttgart 1909) a skvelého diela: »Die päpstliche Diplomatie unter Leo XIII. Nach den Denkwürdigkeiten des Kardinals Domenico Ferrata (Abhandlungen der preuss. Akademie der Wissenschaften. Phil.-Hist.-Klasse, Berlin 1926) nemohol bez záujmu sledovať najnovšie vývojové štádium resp. zánik nominačného práva evropských panovníkov. Víťazstvo kuriálneho stanoviska, že nominačné právo panovníkov zaniknúcich monarchií neprechádza na nových nositeľov štátnej moci, priamo vyzývalo k vedeckému zhodnoteniu tejto ďalekosiahlej zmeny a k podaniu pravého obvalu vývoja nominačného práva pre históriu práva cirkevného. Literatúra zaoberajúca sa touto otázkou zostávala do nedávna kusou, lebo listinný materiál tak dôležitý pre poznanie živej praxe nominačnej bol z prevážnej čiastky neprístupný. Len zásadná zmena spôsobu obsadzovania biskupstiev, zavedená v posledných rokoch umožnila otvorenejšie vyličenie doterajšej praxe. Publikovanie dôležitých, sem sa vzťahujúcich dokumentov, po rozluke cirkve a štátu vo Francii r. 1905 (La Séparation de l'Église et de l'Etat en France. Exposé et documents. Rome 1905) a ešte vo väčšej miere vydanie pamäti kardinála Ferratu (Card. Dominique Ferrata: Mémoires. 3 tom. Roma 1920) vrhlo nové svetlo na nominačnú prax vo Francii. K tomu pristúpila v. 1927 štúdia bývalého rak. minist. predsedu, tiež niekdajšieho profesora cirk. práva, Max v. Hussareka, opierajúca sa práve tak o nepublikovaný ešte materiál listinný, ako o bohaté zkušenosti a pamäti: »Zum Tatbestand des landesfürstlichen Nominations- und Bestätigungsrechts für Bistümer in Österreich 1848—1928« (Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte Kanon. Abt. XVI. S. 151). Hneď nasledujúceho roku vyšla v tom istom časopise práca profesora cirk. práva vo Freisingu, tuto na Scharnagla, vynikajúca dokonalou znalosťou nemeckej nominačnej praxe posledného storočia, »Das Königliche Nominationsrecht für die Bistümer in Bayern 1817—1918«. Cirkevne právne dejiny však ešte stále nemaly súborného podania najnovšieho vývoja nominačného práva. Tento úkol vzal na seba najpovolnejší odborník, znalec dejin i systému práva cirkevného, profesor berlinskej university, Ulrich Stutz. Náčrtom historického vývoja staršej doby ukazuje ako vedelo pápežstvo uspokojovať svetských vládarov poskytovaním privilegií a práv na obsadzovanie biskupstiev, cieluvédome používajúc aj rezervácií a zatlačujúc nebezpečný konciliazmus. V ďalšom rozoberá nominačnú prax XIX. storočia s hlavným zreteľom na Nemecko, Franciu a Rakúsko, ale dotýka sa aj iných zemí pri čom odkazuje na príslušnú staršiu literatúru. Výstižne poukazuje na postupné omedzovanie resp. odumieranie nominačného práva, čo vydanie nového cirkevného zákonníka (vid § 2. Can. 329 Cod. Jur. Can.) menovite však zánik monarchií netušene urychlilo. Poválečné úmluvy jednotlivých štátov s Vatikánom už upierajú novému nositeľovi štátnej moci toto »privilegium« na rozdiel na pr. od francúzskeho konkordátu z 15. VII. 1801, ktorý prvému konzulovi Napoleonovi zabezpečil nominačné právo na biskupstva. Ku koncu poukazuje autor ako dôsledne a cieluvédome využívajú Rim. poválečnej psychosy štátnej správy a ako